

15. november 2018

Inatsisartut suleriaasianni §37 imm. 1 naapertorlugu Naalakkersuisunut apeqqut imatuttoq matumuuna saqqummiuppara:

Naalakkersuisunut apeqqut:

1. Peqqinnissamut Naalakkersuisoq aperissavara immikkut suliniutit suut aallartisarniarneqarpat?
2. Sinerissami qaammatit tamaasa kinguaassiuutitigut nappaatit nalunaarusiarineqartalissappat?
3. Veneriami sulisut amerlisarneqassappat?

(Inatsisartunut Ilaasortaq, Doris J. Jensen)

Tunngavilersuut:

Nunarput HIV-ip tuniluunneranik eqqugaaqqippoq. Inuit tallimat 20-t 40-lu akornanni ukiullit HIV-mik tunillatsissimasut tusagassiutitigut saqqummiunneqarpoq tuniluuttullu siaruaannerunissa annertuumik ernumalersitsisoq, Nunatsinni nakorsaaneq Henrik Hansen oqariartuuteqarpoq.

Nunatsinni nakorsaanerup oqaatigaa, assut ernumanartoq inuusuttut HIV-mik aammalu syfilisimik tunillatsissimasut amerligaluttuinnarmata tamannalu nunatta inuttussusianut naleqqiullugu amerlapput inuusuttullu pineqarmata immikkut ernumanaatilitut nunatta nakorsaanerata aamma erseqqissaatigaa.

Ukiuni kingullerni nunatsinni Klamydiamik tunillatsissimasut 3000 sinneqartarput, gonorremik tunillatsissimasut 1000 sinnerlugit massakkullu kinguaassiuutitigut nappaatit suli ulorianarnerusut tuniluunnerat syphilis HIV-lu suli qaffakkiartorput inuusussiartorlutillu.

Nakorsaanerup nassuiaanera malillugu misilitakkat takutippaat inuusuttut taama ukiullit utoqqaanerusunut sanilliullugit arlalinnik atoqateqartartut, taamaattumillu sukkanerusumik tuniluunnissaa assut aarlerinaateqartoq.

Kinguaassiuutitigut nappaatit pillugit paasisitsiniaasarneq ingerlaavaraluartoq aammalu nunatsinni usuup puuinik akeqanngitsunik pinissamut periarfissat pitsasuungaluartut kinguaassiuutitigut nappaatit naartuersittartullu ikiliartunngillat. Tamanna tunngavigalugu nappaatit atoqatigiinnikkut tuniluuttartut ajornartorsiutaanerat pimooruulluinnartariaqartoq nakorsaanerup ersarissarpaa, tamanna inunnut ataasiakkaanut inuiaqatigiinnullumi annertuupilussuarmik kingunerlutsitsisisarmat.

Ukiorpassuarni misilitakkat takutippaat, usuup puuisa akeqanngitsumik pissarsiassaanerat paasisitsiniaanerillu ataavartut ulloq manna tikillugu pitsaunerusumik sunniuteqanngitsut. Sukkasumik iliuuseqartariaqarpugut immaqalu allatut eqqarsartariaqalerluta, usuup puui imerniartarfinnut, taxanut, ilinniarfinnut, kollegianut hotelinullu siammarterlugin, sinerissami

veneriat amerlillugit inuillu venerami sulisinnaanermut ilinniarsimasut amerlisarlugit. Ajornartorsiuq taama annertutigisoq isiginngitsuusaarsinnaanngilarput immikkullu iliuuseqarfisariaqarparput piaernerpaamik. Akuerineqarsinnaanngilaq nunatsinni Qeqqata Kommunia kisiartaalluni toqqannartumik veneriaqarnera, taakkua nunatsinni kisiartaallutik qaammatit tamaasa kinguaassiutitigut nappaatit tuniluuttut pillugit statistikkiliortarput, veneriamut nakorsiartunut aaversitsinniartunullu ullut tamaasa ammatitsisarput oqaloqatiginnitarlutilu. Taamaammat sineriammi venerami sullissineq sipaarniarfiginagu piaartumik tigussaasunik sukumiisumillu annertusaaffigineqartariaqarpoq pitsangorsartariaqarlunilu taamaaliunngikkutta nunatsinni taama ikitsgaluta ajunaarnersuartut ittumik nappaatit amerliartuinnassapput.

Apeqquteqaatimma ullut suliffiusut qulit iluanni akineqareersimanissaat kissaatigaara.